

Stovibekken

Lengde: 1 km

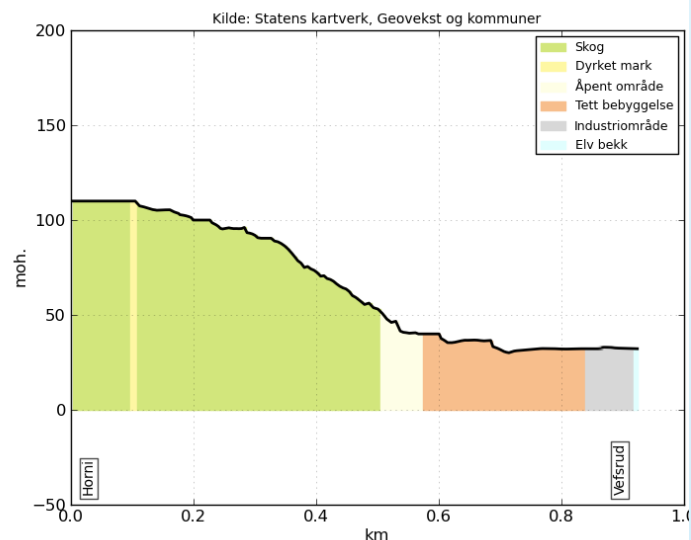
Nedbørsfelt: 2,4 km²

Gj.snittlig vannføring: 44 l/s

Stovibekken kommer fra Stovivannet (Stovivannet) og renner ut i Isielva. Stovivannet ligger 109 moh på Tanumplatået i vestre Bærum. Vannet har et betydelig nedbørsfelt i syd og den bratte Ringiåsen i vest. Stovibekken grenser mot nord til Horni.

Vannforsyning til Sandvika

Aktieselskabet Sandvikens Vandværk ble etablert av Selskapet for Sandvikens Vel under ledelse av Donato Brambani i 1897. Det var relativt vanlig at private interesser sto for etablering av fellesgoder som veibelysning, veibygging og vannverk. Hovedvannledningen fra Stovivannet til Sandvika ble satt i drift i november 1898. 1. januar 1902 ble virksomheten overtatt av kommunen og skiftet navn til Bærum Vannverk.

Det er trolig i denne forbindelse at Silhuset ved Stovivann ble oppført. Inne i bygningen fines flere store, støpte kummer med siler laget av trerammer med netting. Vannet ble ledet fra Stovivann og gjennom kummene før det ble distribuert til bruk som drikkevann. Stovivann brukes fortsatt til vannforsyning på to gårder. Silhuset brukes ikke lenger av det kommunale

Åpning av Stovibekken?

I 2010 ble Asplan Viak engasjert av Bærum kommune for å lage et forprosjekt for åpning av Stovibekken på en 400 m lang strekning på Vøyenenga før Stovibekken går ut i Isielva. I dag går bekken i rør korteste vei til Isielva med utløp høyere oppe i elva. Rørutløpet skaper vansker for fisk og ål når vannstanden er lav. Ålen er på et tidlig stadium i livssyklusen bare noen få cm lang.

Åpningen vil innebære at bekken vil bli tilbakeført til området der den opprinnelige traseen gikk. Ny trase går gjennom et landskap med landbruk og boligeiendom på vestsiden av Ringeriksveien (gamle E16), langs gang- /sykkelveg ved Ringeriksveien og et næringsområde på østsiden av Ringeriksveien mot Isielva. Det er svært lite fall på strekningen.

Hovedmålsettingen med bekkeåpningen er å tilrettelegge for fiskeliv og vandring for sjøørret og ål. For å få dette til må man lage et mest mulig åpent og naturlig bekeløp som beriker landskapet for vegetasjon, dyreliv/fugler og mennesker. Andre viktige momenter er spesielt krav til flomsikring og hensyn til personsik-

Kulturhistorie

På løytnant Lunds kart fra 1825 er det angitt fem kvernhus lang Stovibekken. I dag kan gjenfinnes en halv kvernstein på Nedre Horni, og to hele steiner hos Kveisengen og hos Fagertun. Rester av fundamentene kan fremdeles studeres i bakken. Kvernløkka lå på jor-det sør for Gamle Jarenvei, i grense mot Stovibekken og mot kvernhusene som lå langs bekken.

Stovibroen gikk over Stovibekken i Ringeriksveien (nå-værende Skuiveien). Vanninga var en 20 – 30 meter lang grusbanke som lå parallelt med Ringeriksveien. Her lå vanningsstedet for hester.

Kantvegetasjon

Kantvegetasjonen har flere viktige funksjoner i forhold til livet i bekken. Vegetasjonen gir skygge og skjul for fisk som oppholder seg i bekken. Dette er særlig viktig for ørretunger som oppholder seg i oppvekstområder. Skyggen fra vegetasjonen er også med på å redusere oppvarmingen av vannet i stilleflytende partier, og bidrar dessuten med tilførsel av næringsstoffer til bekken i form av blader, løv og annet organisk materiale (alokton tilførsel). Vegetasjonen er også viktig i for bunndyr, som for eksempel døgnfluer og vårfluer som søker til kantvegetasjonen etter klekking. Disse utgjør

vannverket, og bygningen har de senere år forfalt. Ved god hjelp av elever fra tømmerlinjen på Nesbru videregående skole og kommunale midler ble huset restaurert i 2003.

Inntaksdammen for vannverket lå i vestre kant av Bekkejordet, jordet nordvest for husene på Nordre Stovi.

kerhet. Dette gjør at tiltaksområdet får stor bredde. Flom i Isielva påvirker også flomsikringen av Stovibekken, noe som det er tatt høyde for i forprosjektet.

I 2014 utarbeidet Harald Kolstad og Ole Petter Bjerkek en rapport for Bærum Elveforum til Bærum kommune om åpning av nedre del av Stovibekken. Et alternativ er å gjenåpne bekken i en halvannen meters bredde med en steinmurt kanal dekket av et kraftig ristsystem og kulvert under Ringeriksveien. Der bekken renner i Horniveien kan eksisterende rørføring i nordre bekeløp erstattes av en åpen steinsatt kanal. Det må treffes tiltak som gjør det lettere for glassål (åleyngel) å forsere demmingen ved Stovivann. Av tiltak for å minske forurensningen foreslår man å fjerne gjødseldeponiet på Nedre Horni gård, samt fjerne et større deponi av tønner fra bekkeleiet på Stovi gård.

Åpning av Stovibekken har fått stor oppmerksomhet av Bærum kommune og av Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur. Det er å håpe at interessen for åpning av lukkede bekker vil føre til at kommunen vil bevilge de nødvendige midler for å få dette til.

Det har vært drevet is skjæring på Stovivann frem til 1950-tallet.

Kulturlandskapet ved Stovivann er et av de vakreste i Bærum. Her er det gårder som har vært i drift siden jernalderen, og det finnes mange kulturminner i området. Både godt jordsmonn og et gunstig klima her er faktorer for gode vekstvilkår for både avlinger og et rikt plante- og dyreliv. Stovivann ligger rett ved Markagrensen.

i sin tur en viktig kilde til føde for fisken i bekken. Kantvegetasjonen består av trær i kombinasjon med busker og gras/urter. Særlig aktuelle treslag er gråor og svartor (tåler å ha røttene i vannmettet jord). For å gi skygge må det prioriteres å etablere trær på sydsiden av bekken. Det bør plantes trær ved alle stryk, og tregrupper langs deler av alle stilleflytende strekninger. Røttene fra gråor og svartor vil også etter hvert kunne danne variasjon i selve vannkanten.